

Stanowisko
Komisji Spraw Zagranicznych Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
i
Komisji Obrony Narodowej Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
z dnia 15 marca 2007 r.
w sprawie
udziału Polski we Wspólnej Polityce Zagranicznej i Bezpieczeństwa (WPZiB)
Unii Europejskiej

Komisja Spraw Zagranicznych Senatu Rzeczypospolitej Polskiej i Komisja Obrony Narodowej Senatu Rzeczypospolitej Polskiej po wysłuchaniu w dniach 20 lutego i 13 marca 2007 r. informacji przedstawicieli rządu oraz ekspertów na temat udziału Polski we Wspólnej Polityce Zagranicznej i Bezpieczeństwa (WPZiB) Unii Europejskiej wyrażają przekonanie, że w chwili obecnej Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa UE jest w stadium rozwoju. Polska powinna w zdecydowany sposób przyczynić się do usprawnienia regulujących ją mechanizmów zawartych w projekcie Traktatu Konstytucyjnego bądź dokumentu, który ma go zastąpić. Chodzi zwłaszcza o te mechanizmy, które dotyczą uzgadniania wspólnego stanowiska w dziedzinach szczególnie istotnych dla rządów i parlamentów państw członkowskich.

Ze względu na zagrożenia wynikające z lokalnych konfliktów oraz rozprzestrzeniającej się fali terroryzmu i związanej z tym destabilizacji, w tym regionów sąsiadujących z UE, szczególnie ważne jest zaangażowanie krajów członkowskich UE w Europejską Politykę Bezpieczeństwa i Obrony (EPBiO).

Pod wpływem aktualnych wydarzeń - pomimo braku Traktatu Konstytucyjnego - nie powinny ustawać wysiłki na rzecz wypracowania wspólnego stanowiska państw członkowskich wobec bieżących problemów dotyczących wspólnych misji wojskowych i policyjnych szczególnie w przypadku planowanych operacji UE w Kosowie i Afganistanie, perspektywy jądrowej Iranu, bezpieczeństwa energetycznego, Europejskiej Polityki Sąsiedztwa i stosunków z Federacją Rosyjską.

Komisje zwracają uwagę, że dla realizacji optymalnych celów w ramach WPZiB niezbędne jest poszukiwanie przez Polskę państw reprezentujących podobne stanowisko do naszego w sprawie przyszłości WPZiB, wśród wszystkich państw członkowskich UE, przede wszystkim tych, z którymi łączą nas doświadczenia historyczne i wspólne rozumienie źródeł zagrożeń dla bezpieczeństwa.

Istotna rola dla aktywnego udziału Polski we WPZiB przypada nie tylko członkom polskiego rządu i dyplomatom, ale także polskim parlamentarzystom i eurodeputowanym oraz instytucjom i organizacjom pozarządowym, które mogą być istotnym źródłem inspiracji dla polityki europejskiej.

Komisje popierają wszystkie działania, których celem jest umacnianie UE oraz pozycji Polski w Unii, przezwyciężenie kryzysu związanego z zamrożeniem procesu ratyfikacji Traktatu Konstytucyjnego, a zwłaszcza wsparcie starań podjętych dla rozwiązania tego problemu przez Prezydencję Niemiecką. Szczególnie istotnym elementem europejskiego bezpieczeństwa jest bezpieczeństwo energetyczne wszystkich członków UE.

W związku z powyższym Komisje wyrażają poparcie dla wszystkich działań rządu, które mają na celu:

1) wzmocnienie WPZiB w aspekcie polityczno-instytucjonalnym poprzez:

- podkreślanie zasady solidarności, spójności i uwzględnienia jednakowego traktowania interesów wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej, co znajduje swój wyraz w zasadzie jednomyślności, która uniemożliwia zdominowanie państw mniejszych przez większe;
- poparcie dla działań UE w zakresie stosunków zewnętrznych;
- działania na rzecz poszerzania sfery bezpieczeństwa i demokracji w Europie Wschodniej oraz wspieranie starań Ukrainy w drodze do członkostwa w UE, a także instytucjonalizację Wymiaru Wschodniego Europejskiej Polityki Sąsiedztwa;

- wypracowanie wspólnych polityk wobec Federacji Rosyjskiej, przeciwstawiając się tendencjom do zawierania umów sektorowych (w energetyce, dostępie do rynków czy transporcie) w dążeniu do nowego Porozumienia o Partnerstwie i Współpracy (PCA) ustalającego wspólne standardy;
 - pogłębianie współpracy transatlantyckiej, w tym relacji UE - NATO i UE - USA, wspólna polityka w zwalczaniu terroryzmu, w tym jego różnych form związanych z przestępczością zorganizowaną oraz przeciwdziałaniu proliferacji broni masowego rażenia;
 - utrzymywanie bliskich stosunków ze Stanami Zjednoczonymi oraz działanie na rzecz eliminacji nieporozumień w stosunkach transatlantyckich. W tym zakresie szczególnie ważne jest wyjaśnianie intencji i działań Rzeczypospolitej Polskiej związanych z amerykańską obecnością wojskową w Europie, czego przykładem może być ewentualne rozmieszczenie elementu systemu antyrakietowego na obszarze naszego kraju;
- 2) wzmocnienie WPZiB w aspekcie polityczno gospodarczym poprzez:
- traktowanie problematyki energetycznej jako priorytetowej w ramach UE, łączącej kwestię energetyczną z całokształtem WPZiB;
 - wykorzystanie możliwości stwarzanych przez Europejską Agencję Obrony (EDA) zwiększenia konkurencyjności europejskiego przemysłu zbrojeniowego, otwarcie polskiego przemysłu obronnego na rynki europejskie;
 - działania na rzecz zwiększenia polskiego udziału w operacjach zarządzania kryzysowego UE;
- 3) wzmocnienie WPZiB w aspekcie bezpieczeństwa i obronności poprzez:
- umacnianie więzi transatlantyckich, w tym relacji UE- NATO;
 - przeciwdziałanie takim inicjatywom, w ramach EPBiO, które mogłyby wpłynąć na zadania NATO;
 - realizowanie w ramach EPBiO zadań petersberskich;
 - wspieranie rozwoju zdolności cywilnych i wojskowych UE oraz udział w tworzeniu i działalności Grup Bojowych UE.

Biorąc powyższe pod uwagę Komisje uznają, że skuteczność Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa, w tym Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony, będzie umacniać Unię Europejską. Polsce powinno zależeć, aby w trakcie rozwoju tych polityk zdobywać przychyłność dla realizacji naszych narodowych interesów. Odwoływanie się do przynależnego każdemu państwu prawa zawetowania decyzji nie leżących w jego interesie, powinno być ostatecznością. Należy pozytywnie wpływać na sposób postrzegania naszych problemów przez pozostałe państwa członkowskie Unii Europejskiej i pozyskiwać je dla rozwiązań uwzględniających polski interes.

/-/ Franciszek Adamczyk

Przewodniczący
Komisji Obrony Narodowej

/-/ Stefan Niesiołowski

Przewodniczący
Komisji Spraw Zagranicznych

